

ZAPISI

POSKUS VALORIZACIJE ZNANJA ZGODOVINE PRI PREHODU IZ OSNOVNE ŠOLE NA SREDNJO PEDAGOŠKO ŠOLO V CELJU

V okviru gibanja Znanost mladini so Darja Klenovšek (4. č), Nada Matič, Magda Novak in Sandi Žižek (3. č) s Srednje pedagoške šole Celje — mentor je bil profesor Jože Škorjanc — izdelali nalogo, ki je bila predstavljena tudi na srečanju mladih raziskovalcev v Ljubljani 6. 6. 1986 in dobila prvo nagrado na tekmovanju Mladi za napredek Celja. Tu jo objavljamo v skrajšani obliki.

Uvajanje usmerjenega izobraževanja spremlja vrsta dilem, pojavlja se nujnost strokovnih analiz, ki bi pripomogle k izpopolnjevanju našega vzgojnoizobraževalnega sistema. Ta problematika je prisotna na vseh stopnjah in verjetno tudi pri vseh strokah.

Naša skupina si je zastavila cilj prispevati k ugotovitvam na področju zgodovine, in to glede na šolo, ki jo obiskujemo, in predhodno stopnjo našega izobraževanja na področju zgodovine. Poskušali bomo analizirati nekatere elemente znanja učencev, ki ga imajo ob vključitvi v program učitelji na srednji stopnji.

Naš cilj ni v dokazovanju znanja ali neznanja, ampak da bi ugotovitve prispevale k izboljšavam.

Vzorec je sorazmerno majhen, vendar bo verjetno možno nekatere ugotovitve delno tudi prenesti na celotno populacijo usmerjenega izobraževanja.

V juniju 1985 smo si zastavili cilj, začeli razmišljati o poteku nadaljnega dela in si pripravili časovni načrt.

Do septembra 1985 smo predelali učne načrte za osnovno šolo in usmerjeno izobraževanje ter ustrezne učbenike. Vsak član skupine je obdelal učni načrt in učbenik enega razreda, da bi teste znanja prilagodili predpisanemu znanju in snovi, ki naj bi se predelala in usvojila. Prav tako je bilo to potrebno opraviti, da bi poskušali ugotoviti temeljna znanja in na osnovi tega izdelati test znanja.

Zgodovina kot predmet se začneja v osnovni šoli v šestem razredu, ki sicer letos začneja po prenovljenem učnem načrtu, snov pa je zastavljena od uvoda v zgodovino do novega veka. Snov sedmega razreda zajema novi vek, snov osmega razreda pa čas sodobnosti. Če v tej fazi dela smo glede na dejstvo, da prvi in drugi razred usmerjenega izobraževanja zajemata celotno zgodovino s poudarkom na obči zgodovini, opazili problem t. i. koncentričnih krogov, ki se še dodatno stopnjuje v programu učitelj in vzgojitelj, kjer je izločena nacionalna zgodovina, ki se obravnava v tretjem ali četrtem razredu. V začetku leta 1986 smo izvedeli, da se na srednji stopnji pripravlja sprememba, po kateri bi se v enotnem pedagoškem programu zgodovina obravnavala sklenjeno od prvega do tretjega razreda.

V avgustu 1985 smo izdelali test znanja in opredelili, na kakšnem vzorcu populacije bi ga uporabili.

Test je sestavljen iz petih delov. Prvi del obsega splošne podatke, drugi del znanje iz šestega razreda, tretji del znanje iz sedmega razreda, četrti del znanje iz osmega razreda, peti del pa je povezava splošne izobrazbe in zgodovinskega znanja.

Za vzorec smo izbrali učence, ki so se v šolskem letu 1985/86 vpisali v program učitelj na Srednjo pedagoško šolo Celje (109). Ponavljalce smo izločili. Zavedali smo se, da je vzorec dokaj majhen; vprašanje je, ali je reprezentativen, je teritorialno omejen, izrazitejši je delež deklet... Vendar bodo ugotovitve, četudi mogoče niso reprezentativne, verjetno zanimive.

Prve tri dni pouka smo učence testirali. Učenci so teste reševali istočasno, v različnih prostorih, pod nadzorstvom in ob temeljitem predhodnem razgovoru, kjer smo jih opozorili, naj delajo individualno in da ne gre za »preverjanje znanja«, da bi odpravili pritisk, ki se običajno pojavlja ob pisanju. Z vsem tem smo verjetno dosegli pravilno motivacijo.

Nato smo začeli z obdelavo rezultatov, ki je bila zaključena v decembru 1985, nato pa je sledila zaključna faza obdelave in komentiranja rezultatov.

ANKETNI LIST

1. Šola: _____
2. Učni uspeh v 8. razredu osnovne šole: _____
3. Ocene pri zgodovini — 6. razred: _____
7. razred: _____
8. razred: _____
4. Poklic staršev: _____
kmetje, delavci, uslužbenci, obrtniki, intelektualci
5. Udeležba pri krožkih v osnovni šoli: _____
OZN, marksistični, zgodovinski, _____
6. Čas odločitve za SPS: _____
7. Vzrok: _____
8. Kaj ti bolj ustreza: _____
naravoslovje, družboslovje
9. Najljubši predmet v osnovni šoli: _____
10. Najtežji predmet v osnovni šoli: _____
11. Katero obdobje zgodovinskega razvoja te najbolj zanima? _____

VPRAŠANJA

1. V katero desetletje in stoletje sodi leto 321?
desetletje: *tretje* (0,5 t)
stoletje: *četrt* (0,5 t)
2. Naštev družbeno-ekonomske formacije (od nastanka človeštva do danes)!
praskupnost, sužnjelastništvo, fevdalizem, kapitalizem, socializem (vsaka 0,6 t, v primeru pravilnega vrstnega reda skupaj 5 t)
3. Katera je bila najstarejša delitev dela?
po spolu (1 t)
4. Naštev vsaj dve arheološki najdišči na ozemlju Jugoslavije!
Krapina; Potočka zijalka, Rifnik ... (0,5 t ali 1 t)
5. Pojasni pojem polisa! *mestna država v klasični Grčiji* (1 t)
6. V katerem stoletju in med kom je bila bitka na Maratonem polju? *5. stoletje pr. n. št., Grki — Perzijci* (0,5 t + 0,5 t)
7. Na katerem področju so delovali oziroma ustvarjali:
Homer: *literatura* (0,3 za vsak odgovor,
Aristotel: *filozofija*, za celoto 1 t)
Hipokrat: *medicina*?
8. Najvišji grški bog je bil Zeus (0,5 t), rimski pa Jupiter (0,5 t).
9. Naštev vsaj tri rimske vladarje:
1. *Julij Cezar* (0,3 t za vsak odgovor, skupaj 1 t)
2. *Neron*
3. *Av gust*
10. V katerem stoletju in na kaj je razpadel rimski imperij?
5. stoletje (0,5 t); *vzhodni in zahodni del* (0,5 t)
11. Rimski naziv za:
Celje: *Celeia* (0,5 t)
Ptuj: *Petovia* (0,5 t)
Trst: *Tergeste* (0,5 t)
Ljubljano: *Emona* (0,5 t)

12. Kje v Sloveniji so najbolj ohranjeni rimski nagrobni spomeniki?
Sempeter v Savinjski dolini (1 t)
13. Kje je bila pradomovina Slovanov?
za Karpati ob rekah (1 t)
14. Kdaj smo imeli Slovenci svojo prvo državo in kako se je imenovala?
od 7. do 9. stoletja; Karantanija (0,5 t + 0,5 t)
15. Utemeljitelj islama je bil Mohamed (0,5 t); najvišja sveta knjiga islama pa se imenuje Koran (0,5 t)
16. Kaj pomenita pojav in razvoj založništva in manufaktur?
pojav zgodnjega kapitalizma (0,5 t ali 1 t)
17. Kaj je glavna zasluga slovenskih protestantov?
prva slovenska knjiga (Trubar) (1 t)
18. Zakaj so v 16. in 17. stoletju sredozemska pristanišča začela izgubljati na pomenu? odkritje Amerike (1 t)
19. Pojasni pojem »spahija«! turški fevdalec (1 t)
20. Kateri družbeni razredi so bili zastopani v Franciji v državnih stanovih?
meščanstvo, plemstvo, cerkev (0,5 t ali 1 t)
21. Kdaj se je začela francoska revolucija in kaj so bistvene pridobitve?
1789; padec fevdalizma in absolutizma (1 t + 1 t)
22. Pojasni pojem prosvetljenega ali razsvetljenega absolutizma!
absolutizem z zavestjo nujnosti napredka na vseh področjih (0,5 t + 0,5 t)
23. Navedi vsaj dve reformi Marije Terezije in Jožefa II.
šolske, vojaške ... (0,5 t ali 1 t)
24. Kdaj so se osamosvojile ZDA (stoletje) in kdo je bil voditelj osvobodilne vojske?
18. stoletje (0,5 t), G. Washington (0,5 t)
25. Naštej glavne poraze Napoleona!
1. *Waterloo (0,5 t)*
2. *Leipzig (0,5 t)*
3. *Rusija (0,5 t)*
4. *Tragalgar (0,5 t)*
26. Kdaj sta bila dunajski in berlinski kongres?
dunajski: 1815 (0,5 t)
berlinski: 1878 (0,5 t)
27. Kaj smo Slovenci pridobili leta 1848?
odprava fevdalizma (0,5 t),
program Zedinjene Slovenije (0,5 t)
28. Kaj se je leta 1878 spremenilo v Bosni in Hercegovini?
pride pod Avstro-Ogrsko (1 t)
29. Od kdaj in po katerih dogodkih v novejši dobi so Makedonci razdeljeni med tri države?
1912/13 (0,5 t); Balkanske vojne (0,5 t)
30. Navedi vsaj eno posledico industrijske revolucije v drugi polovici 18. stoletja!
oblikovanje proletariata (1 t)
31. Kaj je to marksizem?
Znanstvena metoda, pogled na svet, ideologija delavskega razreda (1,5 t)
32. Kaj je to jugoslovanska ideja in kdaj se uresniči?
težnja po združitvi naših narodov (0,5 t);
1. december 1918 (0,5 t)
33. Najvišja oblika kapitalizma pred 1. svetovno vojno se je imenovala:
imperializem ali monopolni kapitalizem (1 t)
34. Vzrok za 1. svetovno vojno je bil:
spori med velesilami (1 t)
35. Katera sta bila dva glavna tabora v 1. svetovni vojni?
Centralne sile (0,5 t), antantne sile (0,5 t)
36. Na katere enote je razpadla Avstroogrška po 1. svetovni vojni?
Avstrija, Madžarska, Češkoslovaška ... (1,5 t)
37. V čem je pomen oktobrske revolucije in kdaj je bila (letnica)?
prva socialistična revolucija (0,5 t); 1917 (0,5 t)
38. Kdaj je stara Jugoslavija (KSHS) krenila na pot diktature?
1929., diktatura kralja Aleksandra — 6. januar (1 t)
39. Kdaj je v času med obema vojnama svetovno gospodarstvo zašlo v najhujšo krizo?
1929 (1 t)

40. Na 7. kongresu Kominterne leta 1935 v Moskvi je bila opredeljena ljudska fronta (LF), ki je bila nato poražena v spopadu s fašizmom v letih 1936/39. Kje? *Spanija (1 t)*
41. Kdaj se je začela 2. svetovna vojna? *1. september 1939 (1 t)*
42. Glavne fašistične dežele v 2. svetovni vojni so bile: *1. Nemčija (0,3 t za vsak odgovor, skupaj 1 t); 2. Italija; 3. Japonska*
43. Kdaj je nastala KPJ (letnica)? *1919 (1 t)*
44. Kdaj je bila ustanovljena KP Slovenije (letnica)? *1937 (1 t)*
45. Največja bitka na vzhodni fronti v 2. svetovni vojni je bila pri *Stalingradu (1 t)*
46. Največja tankovska bitka v 2. svetovni vojni je bila pri *Kursku (1 t)*
47. Četnike v Jugoslaviji je vodil *Draža Mihailović (1 t)*
48. Kdaj in kje je bilo prvo zasedanje AVNOJ-a? *26.—27. november 1942 (0,5 t); Bihac (0,5 t)*
49. Kako se je imenovala množična organizacija, ki je pod vodstvom KP Slovenije vodila vstajo v Sloveniji? *OP (1 t)*
50. Kdaj in v spomin na kaj praznujemo dan JLA? *22. december (0,5 t); 1. proletarska brigada (0,5 t)*
51. Pojasni dvojni značaj NOB! *revolucija in osvobodilna vojna (1 t)*
52. Sedanji generalni sekretar OZN je *Perez de Cuellar (1 t)*
53. Vodja iranske revolucije je *Homeini (1 t)*
54. Kdaj je bilo pri nas uvedeno samoupravljanje? *1950 (1 t)*
55. Ob vsakem imenu dopiši državo, v kateri je oseba delovala, in čas, v katerem je živel!

IME

DRŽAVA

CAS (letnica ali stoletje)

Tomislav	Hrvatska	10. stoletje
V. I. Lenin	Sovjetska zveza	20. stoletje
Kocelj	Spodnja Panonija	9. stoletje
A. Lincoln	ZDA	19. stoletje
Tutankamon	Egipt	pr. n. št.
Churchill	Velika Britanija	20. stoletje (2. svetovna vojna)
Periklej	Grčija	5. stoletje pr. n. št.
P. P. Njegoš	Črna Gora	18. stoletje
Hanibal	Kartagina	2. stoletje pr. n. št.
Štefan Nemanja	Srbija	12. stoletje
Aleksander Veliki	Makedonija	4. stoletje pr. n. št.
William Oranski	Nizozemska	17. stoletje
Julij Cezar	Rim	1. stoletje pr. n. št.
Samuel	Makedonija	10. stoletje
Robespierre	Francija	18. stoletje (francoska revolucija)
Roosevelt	ZDA	20. stoletje (2. svetovna vojna)

(Za vsak odgovor 0,2 t; skupaj 6,4 t)

OPISNO IN TOČKOVNO VREDNOTENJE REZULTATOV (N = 109)

Odgovore smo poskušali ovrednotiti s tremi opisnimi kategorijami: P = pravilen odgovor, DP = delno pravilen odgovor, N = nepravilen odgovor ali brez odgovora. Pri nekaterih vprašanjih sta prišli v poštev le prva in tretja kategorija, pri nekaterih pa vse tri.

Število vprašanih	Število odgovorov	%	DP	%	N	%	doseženih točk	Odstotek
1	117	15,6	36	33	56	51,4	39,5	36,2
2	156	51,4	18	16,5	35	32,1	258,7	47,5
3	34	31,2	7	20,6	75	68,8	30	27,5
4	49	45	30	27,5	30	27,5	69	63,3
5	14	12,8	10	71,4	95	87,2	12	11,1
6	4	3,7	105	96,3	105	96,3	3	2,7
7	95	29,1	232	70,9	232	70,9	33,1	30,3
8	44	20,2	174	79,8	174	79,8	30	27,5
9	8	7,3	45	41,3	56	51,4	25,5	23,3
10	2	1,8	9	8,3	98	89,9	8	7,3
11	226	51,8	210	48,2	210	48,2	111	50,9
12	52	47,7	57	52,3	57	52,3	45	41,2
13	39	35,8	70	64,2	70	64,2	32,5	29,8
14	12	11	29	26,6	68	62,4	26	23,8
15	36	16,5	182	83,5	182	83,5	25	22,9
16	16	14,7	11	10,1	82	75,2	14	12,8
17	48	44	61	56	61	56	39,5	36,3
18	26	23,9	83	76,1	83	76,1	29	26
19	4	3,7	105	96,3	105	96,3	4	3,7
20	2	1,8	13	11,9	94	86,3	11	10,1
21	3	2,8	17	15,6	89	81,6	18,5	8,5
22	1	0,9	16	14,7	92	84,4	6	5,5
23	58	53,2	24	22	27	24,8	68,5	62,8
24	8	7,3	17	15,6	84	77,1	18	16,5
25	4	3,7	40	37	61	56	37	36,3
26	2	0,9	216	99,1	216	99,1	1	0,9
27	0	0	6	5,5	103	94,5	13	2,8
28	6	5,5	103	94,5	103	94,5	4,5	4,1
29	12	11	97	89	97	89	10	9,1
30	36	33	73	67	73	67	22,5	20,6
31	18	16,5	19	17,4	72	66,1	22	13,4
32	14	12,8	12	11	83	76,2	20	18,3
33	9	8,3	100	91,7	100	91,7	10	9,1
34	38	34,9	71	65,1	71	65,1	33,5	30,7
35	26	23,9	83	76,1	83	76,1	27	24,7
36	13	11,9	50	45,9	46	42,2	48	29,3
37	23	21,1	18	16,5	68	62,4	31	28,4
38	9	8,3	100	91,7	100	91,7	12	11
39	12	11	97	89	97	89	17,5	16
40	22	20,2	87	79,8	87	79,8	25	22,9
41	60	55,5	49	45	49	45	68,5	62,8
42	64	58,7	2	1,8	2	1,8	79	72,4
43	9	8,3	100	91,7	100	91,7	8	7,3
44	14	12,8	105	96,3	105	96,3	8	7,3
45	31	28,4	78	71,6	78	71,6	28	25,7
46	18	16,5	91	83,5	91	83,5	31	28,4
47	86	78,9	23	21,1	23	21,1	80	73,3
48	28	25,7	38	34,8	38	34,8	63,5	58,2
49	44	40,4	65	59,6	65	59,6	42	38,5
50	35	32,1	50	45,9	50	45,9	49	44,9
51	31	28,4	78	71,6	78	71,6	28,5	26,1
52	34	31,2	75	68,8	75	68,8	29	26,6
53	17	15,6	92	84,4	92	84,4	17	15,5
54	12	11	97	89	97	89	15,5	14,2
55	565	16,2	2923	83,8	2923	83,8	157,6	22,5

Učenci sorazmerno dobro poznajo: družbenoekonomske formacije, arheološka najdišča, vedo za Homerja, za nekropolo v Sempetru, poznajo reforme Marije, Terezije in Jožefa II., dobro poznajo začetek druge svetovne vojne, fašistične države, vojno četnikov, Lenina, Churchilla. Slabo pa poznajo pojem spahije, skoraj nihče ne pozna pojma polisa, bitke na Maratonskem polju, slabo poznajo pojem razsvetljenega absolutizma, ne poznajo letnic ustanovitve KPS in KPJ, samo en učenec ve za kneza Koclja in ga zna uvrstiti v Spodnjo Panonijo...

Pri nekaterih, sicer redkih odgovorih, si nismo bili na jasnem, ali gre za neresnost, trenutno zmedenost ali neznanje. Pojavili so se odgovori, kot so: višja oblika kapitalizma je Napoleonov poraz na Maratonem polju je bila med Rimljani in Turki, največji Napoleonov poraz je bil na Maratonem polju itd. — — —

Kot enega od ciljev naloge smo si zastavili tudi analizo znanja po posameznih razredih osnovne šole in smo ob njej ugotovili dejavnik pozabljanja snovi.

Glede na maksimalno možno število točk celotnega testa je povprečje 26,4 %. Boljši rezultati so pri šestem razredu (31,7 %) in pri osmem razredu (30,8 %), slabši rezultati pri splošnem delu (20,7 %), najslabši rezultati pa pri sedmem razredu (14,2 %).

Rezultati nam kažejo, da učenci še največ vedo iz najstarejših obdobij in iz časa po 1. svetovni vojni, zelo malo pa iz zgodovine novega veka, še posebej iz 19. stoletja.

Analiza pokaže, da zgodovinska odmaknjenost in časovna odmaknjenost obravnavanja snovi v šoli ne vplivata v statistično opazni meri na znanje ob vključitvi v usmerjeno izobraževanje.

Kot kriterij za vprašanja s slabim znanjem smo vzeli mejo 10 %, čeprav je vprašanje, ali je ta meja realna. Možno bi bilo tudi uporabiti mejo npr. 50 %, kot je običajno pri pisnih izdelkih, vendar tega testa ne moremo primerjati z običajnimi šolskimi pisnimi izdelki.

Pod 10 % možnega števila točk je bilo doseženih pri naslednjih vprašanjih: vprašanje št. 6 (bitka na Maratonem polju), vprašanje št. 10 (razpad Rima), vprašanje št. 19 (pojem »spahija«), vprašanje št. 21 (francoska revolucija), vprašanje št. 22 (razsvetljeni absolutizem), vprašanje št. 26 (berlinski in dunajski kongres), vprašanje št. 27 (pomen leta 1848 za Slovence), vprašanje št. 43 (ustanovitev KPJ), vprašanje št. 44 (ustanovitev KPS).

Kot mejo za dobre rezultate smo postavili 35 % doseženih možnih točk. Ta meja je dejansko izredno nizka. Učenci so jo presegli pri naslednjih vprašanjih: vprašanje št. 1 (poznovanje kronologije — desetletja, stoletja), vprašanje št. 2 (družbenoekonomske formacije), vprašanje št. 4 (arheološka najdišča v Jugoslaviji), vprašanje št. 11 (rimski nazivi za naša mesta), vprašanje št. 12 (rimska nekropola v Sempetru), vprašanje št. 23 (reforme Marije Terezije in Jožefa II.), vprašanje št. 41 (začetek 2. svetovne vojne), vprašanje št. 42 (glavne fašistične države), vprašanje št. 48 (prvo zasedanje AVNOJ-a), vprašanje št. 50 (dan JLA).

Analiza pokaže, da odstotek izredno variira, in to med minimalno vrednostjo 73,3 %.

Če vzamemo za osnovo najnižje in najvišje število doseženih točk, lahko postavimo tele ugotovitve:

1. 19 učencev je zabeležilo manj kot 10 točk (zelo slabo);
2. 51 učencev ima neke povprečne rezultate (med 10 in 20 točk);
3. 28 učencev nekoliko presega povprečje (med 20 in 30 točk);
4. 19 učencev je takšnih, ki glede na ostale znatno izstopajo z dobrimi rezultati (nad 30 točk).

Test je bil sicer anonimen, vendar bi lahko v določenih primerih učitelji ob primerni motivaciji s pomočjo podobnih testov dobili osnovo za izvajanje diferenciacije in individualizacije.

Iskali smo odvisnost med uspehom v osmem razredu osnovne šole in rezultati testa. Kot prvi primer smo izbrali hipotezo, da učenci z boljšim uspehom v osmem razredu osnovne šole dosegajo tudi boljše rezultate pri našem testu. Izbrali smo statistično metodo X^2 (hi kvadrat) testa, s katero smo želeli potrditi ali zavrniti to trditve. Pokazalo se je, da so odlični učenci dosegali pri testu boljše rezultate kot prav dobri in dobri. V povprečju so prvi dosegli 21,57 točk, drugi pa 14,35. Razlika glede na povprečje je 50,3 %.

Prišli smo do spoznanja, da so precejšnje razlike v znanju med prav dobrimi in odličnimi učenci, zanimive pa bi bile ugotovitve, kako se te razlike večajo glede na še nižji uspeh. Vendar v tem primeru tega ne moremo preveriti.

Poskušali smo ugotoviti, ali učenci, ki so sodelovali pri delu krožkov v osnovni šoli, dosegajo statistično boljše rezultate pri testu in obratno. Najprej smo preizkusili hipotezo odvisnosti ali neodvisnosti s pomočjo X^2 (hi kvadrat) testa.

Preizkus je pokazal, da sicer lahko sprejmemo hipotezo o odvisnosti med udeležbo oziroma neudeležbo pri krožkih v osnovni šoli in rezultati testa znanja, vendar je tveganje zelo veliko (50 %). Zanimivo je, da je v tem primeru stopnja povezave veliko manjša, kot je bila v primeru a (odvisnost med učnim uspehom v 8. razredu OŠ in rezultati testa znanja).

V povprečju so učenci, ki so bili udeleženi pri krožkih, dosegli 19,7 točk, tisti, ki pa niso sodelovali pri njih, pa 17,6 točk. Razlika je le 11 %. Ta majhna razlika potrjuje 50-odstotno tveganje pri tej trditvi.

Iskali smo odvisnost med povprečno oceno pri zgodovini v osnovni šoli in med rezultati testa.

Povprečno oceno iz osnovne šole pri zgodovini smo dobili tako, da smo glede na šesti, sedmi in osmi razred izbrali oceno, ki prevladuje. Postavili smo trditev, da učenci z boljšo oceno dosegajo boljše rezultate pri testu znanja. Najprej smo to trditev preizkusili s X² preizkusom.

Preizkus je pokazal, da hipotezo odvisnosti lahko sprejmemo z manj kot 1 % tveganjem.

Učenci z odlično oceno pri zgodovini v osnovni šoli so v povprečju zabeležili 21,43 točk, učenci s prav dobro oceno pa 12,6 točk. Razlika je 70 %, kar potrjuje visoko stopnjo odvisnosti.

Pri iskanju medsebojnih odvisnosti smo prišli do ugotovitve, da so rezultati testa znanja najbolj odvisni od ocene pri zgodovini v osnovni šoli, nekoliko manj, vendar še vedno precej od uspeha v 8. razredu osnovne šole, znatno manj pa od udeležbe oziroma neudeležbe pri krožkih.

Odvisnosti rezultatov testa znanja od socialnega porekla učencev nismo računali, kajti v okviru populacije 109 učencev so bile posamezne kategorije šibko zastopane, npr. kmetje, obrtniki. Prav tako nismo iskali povezav med rezultati testa in zanimanjem za naravoslovje ali družboslovje.

Opazili smo še nekatere značilnosti testirane populacije. Zanimivo je, da se je približno polovica učencev odločila za vključitev v učiteljski program v 8. razredu osnovne šole. Pri vključitvi v ta program jih je približno 40 % navajalo kot vzrok za svojo odločitev »delo z mladimi«, kar govori o prisotnosti želje po vzgojnem delu. Pri vprašanju glede najljubšega predmeta v osnovni šoli so predmeti dokaj enakomerno zastopani, pri najtežjih predmetih pa izstopajo fizika, matematika in tuj jezik.

Zusammenfassung

VERSUCH EINER AUSWERTUNG DER GESCHICHTSKENNTNISSE VON SCHÜLERN BEIM ÜBERGANG AUS DER GRUNDSCHULE IN DAS PROGRAMM DER LEHRERAUSBILDUNG

Die Einführung der berufsbezogenen Bildung geht einher mit einer Reihe von Dilemmen, es zeigt sich die Notwendigkeit fachlicher Analysen, die zu einem Ausbau unseres Erziehungs- und Bildungssystems beitragen könnten. Diese Problematik ist auf allen Stufen und wahrscheinlich auch bei allen Fächern zu verzeichnen. Unsere Gruppe hat sich als Ziel gesetzt, einen Beitrag zu Feststellungen auf dem Gebiet der Geschichte zu leisten, und zwar mit Hinsicht auf die Schule, die besucht wurde, und auf die vorherige Stufe der Ausbildung auf dem Gebiet der Geschichte. Wir haben versucht, bei Schülern einige Kenntniselemente zu untersuchen, über die sie anlässlich ihrer Aufnahme in das Programm der Mittelstufenlehrausbildung auf der Mittleren Pädagogischen Schule (Srednja pedagoška šola) Celje verfügen. Es ist nicht unsere Absicht, Kenntnis oder Unkenntnis nachzuweisen, mit unseren Feststellungen zu einer Verbesserung beizutragen. Wir stellen fest, daß einzelne Teile des Geschichtsstoffes sehr unterschiedlich beherrscht werden; auf einzelne Fragen gibt es beinahe keine richtige Antwort, anderswo liegt der Prozentsatz der richtigen Antworten bei über 70 %; die Schüler sind ihrer Kenntnis nach sehr differenziert, was auf die Notwendigkeit einer Differenzierung und Individualisierung hinweist; die größte Abhängigkeit besteht zwischen den Testergebnissen und der Grundschulnote in Geschichte und dem Gesamterfolg in der 8. Klasse der Grundschule.